

ΑΡ./ΗΜ.: ΔΝΣ/20112/21.07.2021

Προς: κ. Κ. Σκρέκα
Υπουργό Περιβάλλοντος & Ενέργειας

Περίληψη: Υπογειοποίηση Γραμμών Μεταφοράς Υψηλής Τάσης στους Δήμους Αιγάλεω και Αγ. Βαρβάρας.

Σχετικά: Η υπ' αριθμ. 7528 / 25.06.2021 Ερώτηση μελών της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «ΣΥΡΙΖΑ – Προοδευτική Συμμαχία».

Αξιότιμε Κύριε Υπουργέ,

Σε απάντηση της ανωτέρω ερώτησης, που αφορά στην απομάκρυνση των γραμμών μεταφοράς (Γ.Μ.) Υψηλής Τάσης που διέρχονται από περιοχές της Δυτικής Αθήνας και εμπλέκουν τους Δήμους Αιγάλεω και Αγ. Βαρβάρας, σας ενημερώνουμε για τα ακόλουθα:

Ο ΑΔΜΗΕ, στα πλαίσια της αποστολής του ως Κύριος και Διαχειριστής του Ελληνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΕΣΜΗΕ), είναι επιφορτισμένος με την ανάπτυξη, συντήρηση και καλή λειτουργία του ΕΣΜΗΕ, με σκοπό την παροχή αξιόπιστης και αδιάλειπτης ενέργειας στους καταναλωτές.

1. Οι ανησυχίες που αποτυπώνονται στην ερώτηση εμφανώς σχετίζονται με το ζήτημα των ηλεκτρικών και μαγνητικών πεδίων εξαιρετικά χαμηλής συχνότητας (50 Hz, που είναι η συχνότητα του εναλλασσομένου ρεύματος) και των πιθανών βιολογικών τους επιδράσεων.

Αν και συχνά τίθενται στο στόχαστρο ως πηγές ηλεκτρικού και μαγνητικού πεδίου, οι διακριτές εγκαταστάσεις υψηλής τάσης και κυρίως οι Γραμμές Μεταφοράς, εν τούτοις η έκθεση σε χαμηλόσυχνο ηλεκτρικό και μαγνητικό πεδίο είναι συνυφασμένη με την ίδια τη χρήση του ηλεκτρισμού, αφού τα πεδία αυτά αναπτύσσονται γύρω από οποιοδήποτε στοιχείο διαρρέεται από ηλεκτρικό ρεύμα (ηλεκτρικές γραμμές, ηλεκτρικές συσκευές, μηχανές, καλωδιώσεις εσωτερικών ηλεκτρικών εγκαταστάσεων κλπ).

Έτσι, ηλεκτρικό και μαγνητικό πεδίο καταγράφονται σε κάθε θέση στο αστικό περιβάλλον, αλλά και εντός κάθε σύγχρονης κατοικίας και χώρου εργασίας. Η ένταση των πεδίων αυτών εξασθενεί ταχύτατα, μέχρι μηδενισμού, όσο αυξάνεται η απόσταση από την πηγή που τα δημιουργεί. Για το λόγο αυτό, έχουν καθιερωθεί όρια για τις τιμές των πεδίων αυτών. Στους θεσμοθετημένους νόμους και κανονισμούς ορίζονται οι μέγιστες επιτρεπόμενες τιμές της έντασης (E_{max}) του ηλεκτρικού πεδίου και της μαγνητικής επαγωγής (B_{max}), οι οποίες είναι συνάρτηση πολλών παραγόντων και δεν μπορούν να εκφραστούν μόνο μέσω της απόστασης.

Η ΑΔΜΗΕ Α.Ε., ως κύριος και διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ, έχει πραγματοποιήσει πληθώρα μετρήσεων στον περίγυρο γραμμών υψηλής και υπερυψηλής τάσης. Ανάλογες μετρήσεις, καθώς και θεωρητικοί υπολογισμοί, έχουν διεξαχθεί από Πανεπιστημιακά Ιδρύματα και την ΕΕΑΕ (Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας). Σε κάθε περίπτωση, οι τιμές των πεδίων αυτών πληρούν, με μεγάλα περιθώρια ασφαλείας, τις θεσπισμένες οριακές τιμές. Ειδικότερα ως προς το μαγνητικό πεδίο, στο οποίο κυρίως επικεντρώνονται οι έρευνες, οι τιμές που προκύπτουν είναι αρκετές δεκάδες έως και πολλές εκατοντάδες φορές χαμηλότερες του ορίου.

Ενδεχόμενες βιολογικές επιδράσεις των εξαιρετικά χαμηλόσυχνων πεδίων και κυρίως του μαγνητικού πεδίου, απετέλεσαν αντικείμενο επιστημονικής διερεύνησης τα τελευταία χρόνια. Τα αποτελέσματα όλων

των σχετικών μελετών και ερευνών συνεκτιμούνται, αναλύονται και σταθμίζονται από τη διεθνή επιστημονική κοινότητα και τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς και συνιστούν τη βάση των σχετικών κανονισμών και κατευθυντήριων οδηγιών για τις αποδεκτές στάθμες αναφοράς του ηλεκτρικού και του μαγνητικού πεδίου, τόσο για τη συνεχή έκθεση του κοινού, όσο και για την έκθεση των εργαζομένων κατά την επαγγελματική τους ενασχόληση.

Οι πλέον αυστηρές στάθμες αναφοράς (όρια) ορίζονται στην Οδηγία της Διεθνούς Επιτροπής Προστασίας έναντι μη Ιονίζουσας Ακτινοβολίας (International Committee on Non - Ionizing Radio and Protection), που εκδόθηκε το 1998 και αναθεωρήθηκε το 2010. Η ICNIRP είναι διεθνής ανεξάρτητος, μη κυβερνητικός φορέας, με διεπιστημονική σύνθεση, που λειτουργεί υπό την αιγίδα της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας για την προστασία των ανθρώπων έναντι ηλεκτρικών και μαγνητικών πεδίων στο εύρος συχνοτήτων από 0 Hz -300 GHz.

Τα επίπεδα αναφοράς (όρια) της ICNIRP για την έκθεση του γενικού κοινού, μετά την επικύρωση τους από την Επιστημονική Συντονιστική Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υιοθετήθηκαν από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τη σύστασή του «Περί περιορισμού της έκθεσης του κοινού σε ηλεκτρομαγνητικά πεδία 0 Hz -300 GHz». Τα κοινά όρια της ICNIRP (του έτους 1998) και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη συνεχή έκθεση του κοινού σε ηλεκτρικό και μαγνητικό πεδίο συχνότητας 50 Hz, που είναι η συχνότητα λειτουργίας των ΓΜ είναι τα εξής:

- 5 kV/m, για την ένταση του ηλεκτρικού πεδίου
- 100 μT, για τη μαγνητική επαγωγή του μαγνητικού πεδίου

Τα όρια αυτά ισχύουν από τον Απρίλιο του 2002 και στην Ελλάδα, αφού έχουν συμπεριληφθεί στην 3060(ΦΟΡ)238/2002 Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Υγείας και Πρόνοιας «Μέτρα προφύλαξης του κοινού από τη λειτουργία διατάξεων εκπομπής ηλεκτρομαγνητικών πεδίων χαμηλών συχνοτήτων» (ΦΕΚ 512/Β/25.04.02). Στην ΚΥΑ αυτή προβλέπεται ότι «Τα επίπεδα αναφοράς αποτελούν τα όρια ασφαλούς έκθεσης του κοινού σε ηλεκτρομαγνητικά πεδία στο φάσμα των χαμηλών συχνοτήτων». Τα αναθεωρημένα επίπεδα αναφοράς (όρια) της ICNIRP (του έτους 2010) για την έκθεση του γενικού κοινού, είναι:

- 5 kV/m, για την ένταση του ηλεκτρικού πεδίου
- 200 μT, για τη μαγνητική επαγωγή του μαγνητικού πεδίου

Οι στάθμες αυτές δεν αποτελούν όρια επικινδυνότητας και εμπεριέχουν μεγάλους συντελεστές ασφαλείας, ώστε να καλύπτονται οι τυχόν ασάφειες που υπάρχουν σχετικά με την επίδραση των πεδίων στους ζώντες οργανισμούς και να πληρείται η απαίτηση για πρόληψη δυσμενών επιπτώσεων. Επίσης, πρέπει να σημειωθεί ότι οι παραπάνω κανονισμοί προσδιορίζουν τα επιτρεπτά επίπεδα πεδίων και σε καμιά περίπτωση δεν καθορίζουν αποστάσεις ασφαλείας, όπως κατά καιρούς εμφανίζονται σε δημοσιεύματα.

Ο ΑΔΜΗΕ δίνει μεγάλη σημασία στην αυστηρή τήρηση των κανόνων προστασίας της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος. Αυτό το επιτυγχάνει ακολουθώντας πιστά τους παραπάνω διεθνείς και εθνικούς κανονισμούς στους οποίους ενσωματώνονται τα αποτελέσματα της επιστημονικής έρευνας για την προστασία των ανθρώπων και του φυσικού περιβάλλοντος. Στα πλαίσια της κοινωνικής του αποστολής για την παροχή αξιόπιστης και αδιάλειπτης ενέργειας, πρωταρχικό ρόλο διαδραματίζει η βελτίωση της ποιότητας ζωής και η προστασία της υγείας των πολιτών, γεγονός που αποδεικνύεται από τα σχέδια ανάπτυξης, τις υλοποιήσεις έργων και τις μελέτες που έχει εκπονήσει, όχι μόνο για την εν θέματι περιοχή, αλλά για ολόκληρο το Ελληνικό Σύστημα Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας.

2. Στο δεύτερο ερώτημα που τίθεται σχετικά με την υπογειοποίηση των ΓΜ και απαντώντας στο κομμάτι ευθύνης του ΑΔΜΗΕ που είναι οι ΓΜ Υψηλής Τάσης, σας ενημερώνουμε για τα εξής:

Δεδομένης της προ πολλών δεκαετιών ανάπτυξης του ΕΣΜΗΕ και χωροθέτησής του εκτός των τότε ισχυρότων ορίων των μεγάλων αστικών κέντρων, σήμερα προκύπτουν προβλήματα με την επέκταση αυτών των αστικών περιοχών και την εμπλοκή τους με τις περιοχές χωροθέτησης των έργων του ΕΣΜΗΕ (Κέντρα Υπερψηλής Τάσης – ΚΥΤ, Υποσταθμοί – Υ/Σ και Γραμμές Μεταφοράς – Γ.Μ.). Οι περιοχές του Αιγάλεω και της Αγ. Βαρβάρας αποτελούν χαρακτηριστικές τέτοιες περιπτώσεις καθώς από αυτές διέρχονται οι τρεις Γ.Μ. 150 kV που συνδέουν τον υφιστάμενο Υποσταθμό (Υ/Σ) Ρουφ με το Κέντρο Υπερψηλής Τάσης (ΚΥΤ) Κουμουνδούρου, καθώς και η Γ.Μ. 150 kV που συνδέει τον Υ/Σ Ρουφ με τον Υ/Σ Σχηματαρίου. Οι εν λόγω Γ.Μ. έχουν κατασκευαστεί μετά από τη χορήγηση όλων των

απαιτούμενων αδειοδοτήσεων και λειτουργούν εδώ και πολλά χρόνια, εξυπηρετώντας ζωτικές ανάγκες ηλεκτρικής τροφοδότησης της Αττικής.

Ο ΑΔΜΗΕ, κατανώντας το παραπάνω πρόβλημα, έγκαιρα έχει προβεί σε μελέτες και ενέργειες για την αντιμετώπιση και τη θεραπεία του, σε συνδυασμό με τη μερίμνά του για την ανάπτυξη του ΕΣΜΗΕ στην ευρύτερη περιοχή. Με δεδομένα τις εκάστοτε υφιστάμενες ηλεκτρικές διασυνδέσεις μεταξύ Υποσταθμών και κέντρων παραγωγής ενέργειας, την χωροθέτηση των υφιστάμενων ενεργειακών υποδομών μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, τις τεχνικές απαιτήσεις και ανάγκες του Διαχειριστή Διανομής (ΔΕΔΔΗΕ) και με κριτήρια όπως η τεχνική αρτιότητα των έργων, η ελαχιστοποίηση των δυσμενών περιβαλλοντικών επιπτώσεων και η οικονομική ανταποδοτικότητα των έργων, έχει μελετηθεί και προγραμματισθεί η κατασκευή νέου ΚΥΤ στο Ρουφ, στον ίδιο χώρο με τον υφιστάμενο Υ/Σ Ρουφ. Το νέο ΚΥΤ Ρουφ θα είναι κλειστού τύπου (GIS) και η υλοποίησή του θα επιφέρει τα ακόλουθα:

- την αποξήλωση του πεπαλαιωμένου Υ/Σ Ρουφ, που είναι υπαίθριου τύπου,
- την αποξήλωση των τριών εναερίων Γ.Μ. 150 kV που συνδέουν τον Υ/Σ Ρουφ με το ΚΥΤ Κουμουνδούρου,
- την εκτροπή της Γ.Μ. 150 kV που συνδέει τον Υ/Σ Ρουφ με το Σχηματάρι προς το ΚΥΤ Κουμουνδούρου, με την αποξήλωση του τμήματος Ρουφ – Κουμουνδούρου.
- την κατασκευή 3 νέων υπόγειων καλωδιακών Γ.Μ. 400 kV που θα συνδέουν το ΚΥΤ Ρουφ με τα ΚΥΤ Κουμουνδούρου (2) και Αχαρνών (1).

Η απομάκρυνση των υπόψη εναερίων Γ.Μ. 150 kV εξαρτάται από την υλοποίηση του ΚΥΤ Ρουφ. Η κατασκευή του ΚΥΤ Ρουφ περιγράφεται στο Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΔΠΑ) του ΕΣΜΗΕ που συντάσσεται κατ' έτος από τον ΑΔΜΗΕ και εγκρίνεται από τη ΡΑΕ, με ορίζοντα ολοκλήρωσης εντός του 2025. Ωστόσο, απαραίτητη προϋπόθεση για την τήρηση του χρονοδιαγράμματος αποτελεί η προηγούμενη συμφωνία μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων μερών (Δ. Αιγάλεω, ΔΕΗ, ΔΕΔΔΗΕ, ΑΔΜΗΕ) για την άμεση εφαρμογή του Προεδρικού Διατάγματος του Ελαιώνα (ΠΔ) ώστε να καταστεί δυνατή η άμεση εκκίνηση των αδειοδοτικών και κατασκευαστικών διαδικασιών για την έγκαιρη υλοποίηση του σημαντικού αυτού Έργου. Για την επίτευξη του κοινού αυτού σκοπού και για την επιτάχυνση των διαδικασιών έχει υπογραφεί μνημόνιο συναντίληψης με πρωτοβουλία του ΥΠΕΝ τον Ιούλιο του 2020 μεταξύ όλων των συναρμόδιων φορέων ώστε να εξασφαλιστεί η έγκαιρη ανταπόκριση των αρμόδιων φορέων (Δήμοι, Περιφέρεια, φορείς δικτύων κοινής ωφέλειας) για την έκδοση όλων των απαιτούμενων αδειοδοτήσεων τόσο για το ΚΥΤ όσο και τις νέες υπόγειες Γ.Μ. Πρωταρχικό ρόλο στην αδειοδότηση αυτή έχει ο Δήμος Αιγάλεω και οι υπηρεσίες του που έχουν αναλάβει την υλοποίηση των μεμονωμένων πράξεων εφαρμογής και την καταβολή των σχετικών αποζημιώσεων στους δικαιούχους.

Για την ταχύτερη εκτέλεση του έργου ο ΑΔΜΗΕ παράλληλα έχει προβεί σε ενέργειες για την ωρίμανση των μελετών για την αποξήλωση των παλαιών Γραμμών Μεταφοράς και την κατασκευή των τριών νέων υπόγειων καλωδιακών Γραμμών Μεταφοράς 400 kV και καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια με συνέπεια και αποτελεσματικότητα. για την ολοκλήρωση του έργου έως το 2025.

3. Για όλα τα έργα του ο ΑΔΜΗΕ σε συνεργασία με το ΥΠΕΝ και όλους τους συναρμόδιους φορείς αξιοποιεί στο μέγιστο βαθμό τα υφιστάμενα χρηματοδοτικά εργαλεία. Το συγκεκριμένο έργο δεν έχει επιλεγεί για ένταξη στο Ταμείο Ανάκαμψης ωστόσο δεδομένου ότι η κατασκευή του ΚΥΤ Ρουφ και των νέων υπόγειων καλωδιακών Γ.Μ. περιλαμβάνεται στο ΔΠΑ, η χρηματοδότησή του συνόλου του έργου είναι διασφαλισμένη.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για κάθε περαιτέρω διευκρίνιση ή πληροφορία.

Με τιμή

Μανούσος Μανουσάκης
Πρόεδρος & Διευθύνων Σύμβουλος

Κοινοποίηση:

- Αυτοτελές Τμήμα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου